

GAZETA

10 GR. DZIEŃ! DOBRY! BIAŁOSTOCKA

DZIENNIK ILUSTROWANY

Prokurator oskarża... Wielka mowa w 37-y dniu procesu „Centrolewu“

Bo parodiowej przerwie wznowiono wczoraj zrana w warszawskim sądzie okręgowym proces przeciwko przywódcom „Centrolewu“.

Głos zabrał oskarżyciel publiczny, prokurator Rauze, którego mowa trwała przez cały dzień.

Podajemy z niej najciekawsze i najważniejsze momenty.

„Tak chce historia...“

Wincenty Witos 28 października 1931 oświadczył, że trzeba z rękami dyktatury skończyć, a jednocześnie oburzał się: „Mnie, który zamierzał pono tylko dokonać zamachu, sądzi, a tego, który zamachu dokonał — wielbią“.

Ale tak już jest. Kto w rewolucji zwycięża, nietylko nie ulega karze, ale jest wieńczony w warzyzny, na jego cześć śpiewają „Te Deum“, bo zwycięzca króluje.

„I na to niema rady“ — jak słusznie powiedział jeden z panów obrońców. Tak chce historia, tak chce prawo państwowe i prawo na rodów.

Tu oskarżyciel publiczny daje obszerny rys historyczny idei państwowej od czasów średniowiecza począwszy i przechodzi do dziejów Polski, wykazując, jak idea, przetrzona w swawolę, doprowadza do zguby i surowego wyroku dziejowego.

Wolność, sprowadzona do swawoli, doprowadziła do morderstwa narodu. Konstytucja trzeciego Maja nie mogła już nie działać; bo przyszyła wówczas konfederacja targowicka.

„Swawola wolności“

Mówca przeszedłszy do dziejów Polski odrodzonej dowodzi, że owa „postać, przedziwnie piękna, ze

stygmatem męczeństwa odrodziła się wpięty niż naród“. Naród się nie odrodził.

Swobody demokratyczne były nadal nadużywane, tak, że mogła zbrzydnąć demokracja. Zamordowano pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, drugiego doprowadzono do katastrofy.

Marszałek Piłsudski wówczas rzekł: „Niech Bóg odwróci rękę karzącą, a my staćmy do pracy, która ziemię naszą odradza“.

Tak się złożyło, że następnego dnia do rządu rewolucyjnego skierowano rewolucyjne żądania. Nastąpiło rozczarowanie. Rząd rewolucyjny postulatów nie wykonał, rząd rewolucyjny wzmocnił władzę wykonawczą, wzmocnił wojsko, wzmocnił walutę.

Nastąpiło wówczas rozczarowanie. Ci emisariusze, płatni i bez-

płatni, lewicowej myśli poczęli w takować.

Na męczące pytanie, jakie motywy działania kierowały temi stronnictwami, łatwo znaleźć odpowiedź. Chodziło o powrót tych wszystkich swobód swawolnych, które zginęły.

„Subiektywne żale“

Sąd słyszał tutaj przez 8 tygodni gorzkie żale subiektywne przywódców. Ci ludzie wierzyli w to, co mówili, subiektywnie, a jeśli wierzyli, to musieli nietylko obić rząd ale i diabłu duszę zaprzętać.

Czy dla Liebermana wywiad o adwokacie wirującym w Trybunale. Stanu nie był powodem subiektywnego ustosunkowania się do tej sprawy?

A maj 1926 roku, dla Kierulka i Witosa? Czyż zemsta nie jest słodza od miodu?

A stosunek Korfiantego do rządu! Kto nie pamięta tej sytuacji, gdy Korfianty przybył do Belwederu. Kto nie pamięta tego straszego aktu, tej burzy, która spotkała wte dy Wojciecha Korfiantę?

Pokazywano tu przecież świadkowi Ratajowi gazetę z jego przemówieniem i zarzutami stawianymi przez Ignacego Daszyńskiego.

Pamiętamy uderzenie szabłą przez nadkomisarza Fuchsa posła Dąbisa. Takie samo uderzenie przez tegoż komisarza posła Prąszera, a potem napad na Prąszera w Pruszkowie, dalej pozbawienie Putka wójtostwa w Choczn.

Czyż to nie wpływało na subiektywne ustosunkowanie się tych ludzi?

(Dalszy ciąg procesu na str. 2-aj.)

O podatkach i cenach wczorajsza dyskusja w Sejmie

Wczoraj odbyło się posiedzenie Sejmu.

Całe przedpołudnie wypełniła dyskusja w sprawie

zmiany podatku przemysłowego. Referent pos. Wartalski w 3-godzinnym przemówieniu zanalizował podatek obrotowy, poczem stwierdził, że wprowadzone obecnie nowela zawiera znaczne ulgi i wprowadza dużą zniżkę stawek podatkowych, które z chwila, gdy będą wszystkie wprowadzone w życie, wyniosą prawie połowę ciężaru dotychczasowego.

Wprowadzenie zaś ich w życie musi nastąpić stopniowo ze względu na utrzymanie równowagi budżetowej.

Stawki podatkowe będą wynosić wówczas pół proc. od hurtu, trzy czwarte od detalicznych zakładów, prowadzących księgi i 1 proc. od reszty zakładów handlowych, a pół proc., względnie 1 proc. od przemysłu.

Tak niskich stawek niema w żadnym państwie.

Referent oświadcza, że poprawki opozycji, gdyby je przyjąć, spowodowałyby w ciągu dwóch lat stratę około 80 mil. zł. dla skarbu.

W dyskusji przemawiało szereg posłów, m. in. pos. Stahl (Kl. Nar.), który określił stanowisko swego klubu w sprawach podatkowych w sposób następujący:

1) Polityka cen, uprawiana przez rząd jest niekonsekwentna i przy ogólnym spadku cen dąży do utrzymania cen dotychczasowych tam, gdzie rząd posiada wpływ bez pośredni lub pośredni.

2) Wszelkie nowe obciążenia po-

datkowe przy dzisiejszym stanie gospodarstwa społecznego, pogłębiają kryzys, a nie dają realnego efektu dla skarbu.

3) Przewidująca polityka gospodarcza zdawać sobie musi sprawę ze zmian, jakie zachodzą w sile nabywczej pieniądza. Wzrost tej sily jest jednym z ważnych czynników komplikujących życie gospodarcze. Rząd z tego procesu musi umieć wyciągnąć konsekwencje, gdyż w przeciwnym razie wzrost sily nabywczej pieniądza stanie się czynnikiem destrukcyjnym i powiększającym przesilenie. Widzi-

my, że rząd obecny nie wyciąga z tego stanu rzeczy odpowiednich konsekwencji, że nie staje się czynnikiem, łagodzącym przesilenie, lecz wprost przeciwnie przesilenie to pogłębia przez swą politykę cen i obciążen podatkowych.

Pos. Zaremba (PPS) wypowiedział się

przeciwko podatkowi przemysłowemu, który, jego zdaniem, więcej daje ciężaru społeczeństwu, niż pożytku państwu. Podatek ten bowiem przerzucony jest na konsumentów, czyli na warstwę najbardziej sz-

Pod przeklętym Rogowem znów katastrofa kolejowa

Nocy ubiegłej zdarzyła się pod puchowym Rogowem jeszcze jedna katastrofa kolejowa, której uleżył pociąg pocztowy Nr. 205, Warszawa — Wiedeń, wyjeżdżający z War-

szawy o godz. 20 min. 20. Pociąg wykoleił się w odległości 400 mtr. od dworca w Rogowie. Parowóz oderwany się od pocią-

gu, przejechał na podkładkach około 100 metr., zaś następne pięć wagonów wyskoczyło z szyn i zaryło się kolami w ziemię. Poważniejszych ran pasażerowie nie odnieśli. Wielu było potłuczonych spadającymi wagonami. Ogółem

poszwanowanych zostało 17 osób, w tem ośmiu kolejarzy, 4 pasażerów i pięć osób z obsługi wagonu pocztowego. Wszystkich opatrzono na miejscu. Mała ilość ofiar należy zawdzięczać temu, że przeczony maszynista pociągu, wierzący w jakiegoś fałszywego, które ciąży nad stacją rogowską

zwołnit tempo.

Przybyła na miejsce komisja kolejowa z Warszawy stwierdziła, że przyczyną katastrofy było zbrodnicze rozkroczenie szyn. Dalsze śledztwo trwa.

Wilk w owczej skórze Perfidne biadania Niemców

BERLIN, 15. 12. Minister Reichswehry, gen. Groener dowodzi w wywiadzie, że wszystkie niemieckie związki wojskowe jak Stahlhelm, Reichsbanner, oddziały szturmowe Hitlera i t. p. nie mają żadnej wartości bojowej, użala się na brak broni i na niemieckie lotnictwo cywil-

ne, które niema znaczenia wojskowego. Natomiast stwierdza, że podobne organizacje wojskowe w innych krajach naprzykład w Polsce, posiadają wybitne znaczenie wojskowe. Niemcy według słów Groenera są wystawione ustawnie na niebezpieczeństwo.

Každy ma prawo głosu
NOTATNIK SKARG
Józefa Gawędy
z „przyjaźni bezinteresownej” między kobietą i mężczyzną

DJABEL SIĘ ŚMIEJE

W 1918 r. jeszcze jako uczeń szkoły powszechnej, zaprzyjaźniłem się z jedną z mych koleżanek...

gdym na nie nie odpowie. Kierując się ambicją, przebolełem to wszystko i nie proszę jej nawet o wyjaśnienie tej kwestii...

ławy, któremu w chwila strapieni nawet miłosnych można się zwierzyć i szukać pociechy. Mojem zdaniem powinien Pan przyjąć tę rolę...

być tylko serdecznym kolegą. A może z czasem spełnią się Pańskie marzenia. Bo z temi przyjaźnia mi między kobietą i mężczyzną...

różowego bobasa. Amor nad tem pracuje. A diabeł podobno ryczy ze smęchu, kiedy mu się mówi o bezinteresownej, pozabawionej zmysłowych domieszek przyjaźni między kobie...

ta i mężczyzna. Tak przynajmniej twierdzą cynicy. Czy mają rację — nie wiem. Proszę więc wyciągnąć przyjaźnią rękę do „szkolnego kolegi”, a pierścionek zaręczynowy — nosić na...

wszelki wypadek w kieszonce od kamizelki. TO BANDYCI I ZŁODZIEJE? mówi o b. wojskowych urzędnik magistratu wileńskiego...

pierwszeństwo ma felczer b. armii rosyjskiej. W Pogotowiu Ratunk. magistr. m. Wilna wakuje posada st. sanitariusza...

Przed bramą „szarego domu” tłoczą się ludziska z wałówkami dla więźniów

— Felc, a będziesz mi przynosił wałówkę? Takie pytanie pada zwykle pod adresem przyjaciela, żony, lub kochanki...

słowanych przez kierownictwa więzień. Przyniesiona z miasta wałówka zostaje odebrana przez służbę więzienną...

szczał i zatłowił drugiemu majochrem, aż kite facet odwałił. — Niewinnie siedzi, jak rany. Ale bo to sąd pozna się na dobre sercu?...

On — także. Dość, że wkrótce zawarłi małżeństwo. Ona przestała tańczyć, a on puszczał się na coraz bardziej ryzykowne kombinacje...

Wróciłiśmy zdziśiatkowani, mnie jednak kule omijały. czego dziś bardzo żałuję. Nie podzieliłem losu tyłu innych kolegów...

b. żołnierzy rosyjskich. wyrażają się przytem w sposób bezprzykładny o byłych obrońcach. I to gdzie — w magistracie kresowego miasta...

Hiszpański prezydent ministrów w Azana odbywa przegląd gwardji honorowej, przydzielonej do boku nowowybieranego prezydenta, Zamory.

Znajduje się on w Monachjum, a zajmowany jest przez pewnego zegarmistrza. Henryk Ford, bawiając ostatnio w Europie kupił w tym właśnie sklepie starożytny zegarek niemiecki, z którym się nigdy nie rozstał. Sklep ma wystawę szerokości 40 cm., a wejście z bramy.

Nabożeństwo żałobne za duszę ś.p. Gabriela Narutowicza

Staraniem Zarządu Wojewódzkiego Federacji Polskich Związków Obronców Ojczyzny w dniu dzisiejszym odbyły się nabożeństwa żałobne za duszę ś.p. Gabriela Narutowicza, Pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej.

Nabożeństwa żałobne zostały odprawione w świątyniach wszystkich wyznań, a mianowicie: w kościele Farnym o godz. 9 rano, oraz w kościele Ewangelickim, Prawosławnym, Misji Barbikańskiej i w Synagodze przy ul. Żydowskiej o godzinie 10-ej rano.

Z Miejsk. Uniw. Powszechn.

Dzisiaj w M.U.P. godz. 18—19 proseminarium w zakresie nauki o Polsce współczesnej. Słuchacze którzy otrzymali tematy do opracowania proszeni je przynieść.

19—20 „Sport jako zjawisko biologiczne” wygłosi por. Góraczko.

20—21 „Metodyka czytania książki” prof. F. Echeński.

Próby komunistyczne wywołania demonstracji w dniu 15 b. m. spalły na panewce

Szumnie zapowiedziane na dzień wczorajszy, jako t. zw. „dzień głodu” demonstracje komunistyczne nie odbyły się zupełnie.

W Białymstoku i na terenie całego województwa dzień wczorajszy minął spokojnie. Nie zauważono nigdzie usiłowań zakłócenia spokoju.

Propaganda walki z gruźlicą

W dniu 20 b. m. w Zabłudowie lekarz rejonowy p. dr. Łatacz wygłosi odczyt propagandowy na temat walki z gruźlicą.

Kino „PRYZYTAŃ” Dzisiaj

Wspaniały program sensoryjny ilustrujący krwawą walkę na śmierć i życie p. t.

POJEDYNEK

W rolach głównych:

Fred Thomson,
Elmo Linkoln

i cudowny rumak

„Srebrny Jastrząb”

Nad program

KOMEDIA w 3 aktach.

Początek seansów godz. 5, 7, 9.

Na nabożeństwie byli obecni przedstawiciele władz administracyjnych i wojskowych z P. Wojewodą na czele.

3 nowe lotniska powstają na terenie naszego województwa

Z miarodajnych źródeł dowiadujemy się, iż w ostatnich dniach specjalna komisja, w skład której weszli przedstawi-

cieli: Ministerstwa Spraw Wojskowych, Ministerstwa Komunikacji, Głównego i Wojewódzkiego Komitetu L. O. P. P. po dokładnym przeprowadzeniu badań w poszczególnych miejscowościach naszego województwa, zatwierdziła następujące zaprojektowane tereny pod budowę lotniska.

W Ostrołęce przy majątku „Przytuły”, Suwałkach—obszar Zielone-Kamedulskie, Bielsku w pobliżu wsi Stuliwody w odległości jednego klm. od miasta.

Po zakończeniu prac przygotowawczych Wojewódzki Komitet L.O.P.P. na wiosnę przystąpi do pracy nad splantowaniem wybranych terenów, przy czym większa ilość bezrobotnych znajdzie zatrudnienie.

Czy wiesz,

że pośród 1000 członków Kas Chorych, na gruźlicę choruje 122 mężczyzn i 75 kobiet!

Gruźlica zagraża każdemu i nie wiemy, kiedy nas osiągnie! Popierajcie walkę z gruźlicą. Kupujcie nalepki przeciwgruźlicze.

— xx —

Monografia m. Białegostoku

Dzisiaj o godz. 20-ej w Magistracie odbędzie się posiedzenie Komit. Redakcyjnego Monografii m. Białegostoku, celem zapoznania się z treścią rekonspisu, jaki nadesłał z Warszawy prof. Henryk Mościcki.

Wszyscy do szeregów LOPP

Lotnictwo i gazy trujące — to najstraszniejsza broń przyszłej wojny.

ODEZWA

Wojewódzk. Komit. do spraw bezrobocia w Białymstoku

OBYWATELE!

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia. Święto wielkiej tradycji dla każdej rodziny polskiej!

Pamiętajmy więc, że wiele dzieci bezrobotnych będzie pozbawionych gwiazdki wigilijnej, tej radosnej dla każdego dziecka chwili.

Czy możemy pozwolić na to, by dziecko polskie w tak wielkie święto odczuło smutną dolę dziecka nędzy.

Zapalmy im wspólnym wysiłkiem tradycyjną choinkę, a pod choinką złożymy najskromniejsze podarunki.

W każdym zamożniejszym polskim domu znajdują się rzeczy, częstokroć już zbyteczne, a zupełnie jeszcze dobre do użytku, które złożyć się mogą na podarunek gwiazdkowy. Oddajmy je dzieciom najbardziej potrzebującym, pamiętając o tem, że dzieci są naszą przyszłością i że te drobne rączką ujmą kiedyś losy naszej Ojczyzny.

Niech to świecące drzewko w wieczór wigilijny w domu bezrobotnego będzie symbolem tego, że wszystkie dzieci polskie należą do jednej wielkiej rodziny.

Niech na terenie naszego województwa nie zbraknie gwiazdki dla dziecka bezrobotnego.

Nawet w ciężkich obecnych czasach musimy dbać o to, by jak najwięcej słońca i radości dać naszym milusińskim, gdyż dusze od dzieciństwa zatrute goryczą i smutkiem nie wyrosną na godnych obywateli Państwa.

Jeżeli nie dokonamy tego obowiązku obywatelskiego, serca nasze nie odetchną etną radością w ten wieczór wigilijny.

Spieszmy się z darami i złożymy je w KOMITECIE DLA BEZROBOTNYCH w „Przystani” ul. Kilińskiego 2.

Gwiazdka dla najbardziej potrzebujących

W dniu 14 bm. w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego pod przewodnictwem p. dyr. Zaremby odbyło się posiedzenie referatu gwiazdkowego Komitetu do spraw bezrobocia.

Postanowiono urządzić dla 500 najbardziej potrzebujących dzieci ze szkół powszechnych choinkę w sali reprezentacyjnej Urzędu

Wojewódzkiego.

Program „gwiazdki” przewiduje gry, zabawy prowadzone przez uczennice i uczniów Sem. Naucz., przygrywać będzie orkiestra Państw. Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej, moc atrakcyj i niespodzianek, poczem dzieci otrzymają podarunki gwiazdkowe.

Pracownicy kolejowi zawsze chętnie spieszą Z POMOCĄ BEZROBOTNYM

Na wezwanie p. Ministra Komunikacji, celem przyjęcia z pomocą bezrobotnym, pracownicy kolejowi wyrazili zgodę na potrącanie ze swych poborów sum zaofiarowanych każdomiesięcznie na przeciąg sześciu miesięcy. Na terenie Oddziału Białostockiego zaofiarowano sumę 2124 zł. 90 gr., w Głównych Warsztatach Kolejowych w Łapach sumę 1326 zł. 71 gr., w Oddziale Drogowym w Grodnie sumę 426 zł. 84 gr.

Razem lista ofiarodawców kolejarzy na terenie Województwa Białostockiego zamyka się łączną sumę 3878 zł. 45 gr.

Przyjmując pod uwagę zmniejszone uposażenie pracowników kolejowych, jak również zmniejszona ilość dni pracy w warsztatach, widocznym jest, że kolejarzy z obowiązków obywatelskich, nawet i w tak trudnych czasach, jakie są obecnie wywiązują się w sposób godny naśladowania.

Składajmy ofiary na bezrobotnych

CENY OGŁOSZEŃ: 1 mm. wiersz 1 sup. w tekście 50 gr., za tekstem 20 gr. — Drobne 15 gr. za wyraz. — Układ ogłoszeń 8 spałtów.

Redaktor i wydawca Ignacy Makniewski.

Redakcja i Administracja Legionowa 1.

Zakłady Graficzne, Legionowa 1